TÜRKMENISTANYŇ BILIM MINISTRLIGI

DÖWLETMÄMMET AZADY ADYNDAKY TÜRKMEN MILLI DÜNÝÄ DILLERI INSTITUTY

«TASSYKLAÝARYN»
Döwletmämmet Azady adyndaky
Türkmen milli dünýä dilleri institutynyň
rektory __________M.Çaryýew
______________2025 ý.

Türkmenistanyň umumybilim berýän orta mekdepleriniň XI-XII synp okuwçylarynyň arasynda “Türkmen dili we edebiýat” dersi boýunça I olimpiadyny guramak we geçirmek barada DÜZGÜNNAMA

I. Umumy düzgünler

1.1. Şu Düzgünnama Türkmenistanyň umumybilim berýän orta mekdepleriniň XI-XII synp okuwçylarynyň arasynda “Türkmen dili we edebiýat” dersi boýunça I olimpiadany (mundan beýläk Olimpiada) guramagyň we geçirmegiň kadalaşdyryjy resminamasy bolup, ony geçirmegiň maksatlaryny, wezipelerini we tertibini kesgitleýär.

1.2. Olimpiada Türkmenistanyň Bilim ministrliginiň goldawy bilen Döwletmämmet Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri instituty tarapyndan geçirilýär.

1.3. Guramaçylyk, usulyýet we tehniki üpjünçiligi utgaşdyrmak Olimpiadanyň guramaçysy tarapyndan alnyp barylýar.

II. Olimpiadanyň maksatlary

2.1. 2017-nji ýylyň 15-nji sentýabrynda kabul edilen “Türkmenistanda sanly bilim ulgamyny ösdürmegiň Konsepsiýasyny” durmuşa geçirmek boýunça ýerine ýetirilmeli çäreleriň Meýilnamasyndaky wezipeleri amala aşyrmaga ýardam etmek.

2.2. “Türkmenistanda ýaşlar baradaky döwlet syýasatynyň 2021-2025-nji ýyllar üçin Döwlet maksatnamasynda” kesgitlenen wezipeleri ýerine ýetirmäge goşant goşmak.

2.3. “Türkmenistanda umumybilim maksatnamalary boýunça okatmagyň usulyýetini kämilleşdirmegiň 2028-nji ýyla çenli Konsepsiýasyndan” gelip çykýan wezipeleri amala aşyrmaga ýardam etmek.

2.4. “Türkmenistanyň Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynyň dowamyndaky işleriniň we ileri tutýan ugurlarynyň Konsepsiýasyny durmuşa geçirmegiň çäklerinde okuwçylaryň nazary we amaly bilimlerini berkitmek we kämilleşdirmek.

2.5. Olarda türkmen dilini we edebiýaty öwrenmäge bolan höwesi artdyrmak we olary hünär saýlamaga ugrukdyrmak.

2.6. Garaşsyz Watanymyza, mähriban halkymyza, Türkmenistanyň Prezidentine wepaly, ylymly-bilimli, giň dünýägaraýyşly, ýiti zehinli, ukyply we başarjaň ýaşlary

ýüze çykarmak hem-de ýurdumyzda dil bilimini we edebiýaty öwretmegiň hilini ýokarlandyrmak.

III. Olimpiadanyň wezipeleri

3.1. Umumybilim berýän orta mekdepleriň okuwçylarynyň türkmen dili we edebiýaty dersleri boýunça bilim derejelerini barlamak.

3.2. Türkmen edebi diliniň dürs ýazuw we dogry sözleýiş kadalaryny talabalaýyk ulanyp bilmek başarnyklaryny ösdürmek we kämilleşdirmek.

3.3. Sanly maglumat-kommunikasiýa tehnologiýalary arkaly ýokary okuw mekdepleri bilen umumybilim berýän orta mekdepleriň özara aragatnaşygyny pugtalandyrmak.

3.4. Bilim bermegiň hil derejesini ýokarlandyrmak bilen bir hatarda ders bäsleşiklerine gatnaşýan okuwçylaryň ýokary derejede taýýarlygyny gazanmak.

3.5. Mekdep okuwçylarynyň intellektual ösüşi bilen bagly hünär saýlamaklaryna oňyn şertleri döretmek.

IV. Guramaçylyk topary

4.1. Guramaçylyk toparynyň düzümine toparyň başlygy, kätibi we agzalary girýär.

4.2. Olimpiadanyň geçiriliş tertibini, möhletini, gatnaşyjylaryň we ýeňijileriň sanawyny kesgitleýär.

4.3. Türkmenistanyň Aşgabat we Arkadag şäherleriniň, welaýat bilim müdirlikleriniň, şäher we etrap, şäher bilim bölümleriniň, umumybilim berýän orta mekdepleriň wekilleri bilen Olimpiadany guramaçylykly geçirmek boýunça aragatnaşyk saklaýar.

V. Olimpiada gatnaşyjylar

5.1. Olimpiada Türkmenistanyň umumybilim berýän orta mekdepleriniň XI-XII synp okuwçylary gatnaşýar.

5.2. Gatnaşyjylaryň sany çäklendirilmeýär.

5.3. Olimpiada gatnaşmak meýletin we tölegsiz esasda amala aşyrylýar.

- Olimpiada gatnaşmaga isleg bildirýän okuwçy 2025-nji ýylyň 1-nji martyna çenli hasaba alynmaly. Munuň üçin umumybilim berýän mekdebiň müdiri Olimpiada gatnaşmak isleýän okuwçylarynyň sanawyny Döwletmämmet Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri institutynyň resmi internet saýtynda **datmddi.edu.tm** ýerleşdirilen *Gatnaşyjyny hasaba alyş maglumatyny* ýükläp almaly (1-nji goşundy) we görkezilen tertibe laýyklykda doldurup, elektron görnüşinde 2025-nji ýylyň 1-nji martynda (soňky gün) sagat 18:00-a çenli Olimpiadanyň Guramaçylyk toparynyň **olimp.turkmendili@gmail.com** elektron salgysyna ugratmaly.
- Soralýan ähli maglumatlar anyk we dogry görkezilmeli.
- Gatnaşyjynyň hasaba alnandygy baradaky maglumat we hasaba alnan belgisi 24 sagadyň dowamynda gatnaşyjynyň mekdebiniň elektron salgysyna ugradylýar.
- Hasaba alyş Olimpiadanyň institutyň resmi saýtynda **datmddi.edu.tm** yglan edilen gününden başlanýar.
- Hasaba alnan okuwçylaryň 2025-nji ýylyň 3-nji martynda geçirilýän

Scanned with CamScanner

Olimpiadanyň I tapgyryna gatnaşmagyny üpjün etmek üçin degişli mekdebiň müdiri jogapkärçilik çekýär.

VI. Olimpiadany guramagyň we geçirmegiň tertibi

6.1. Olimpiada 2 tapgyrda geçirilýär.

6.2. I tapgyr Internetiň üsti bilen "Türkmen dili we edebiýat" dersi boýunça düzme ýazmak görnüşinde 2025-nji ýylyň 3-nji martynda aşakdaky tertipde geçirilýär:

- 2025-nji ýylyň 3-nji martynda sagat 14:00-da institutyň resmi internet saýtynda **datmddi.edu.tm** düzmäniň temasy yglan edilýär;
- her bir gatnaşyjy berlen tema boýunça düzme ýazmaly;
- ýazylan düzme şeýle işlerden edilýän talaplara (2-nji goşundy) doly laýyk gelmeli;
- düzmäni ýazmak we ony Guramaçylyk toparynyň garamagyna ugratmak üçin gatnaşyja 180 minut (3 sagat) wagt berilýär;
- berlen wagtdan (01.03.2025; 17:00) gijä galyp ugradylan işler Guramaçylyk topary tarapyndan kabul edilmeýär;
- Olimpiadanyň I tapgyrynyň netijeleri we II tapgyra geçen okuwçylaryň sanawy 2025-nji ýylyň 8-nji aprelinde institutyň resmi internet saýtynda **datmddi.edu.tm** yglan edilýär.

6.3. Olimpiadanyň II tapgyry 2025-nji ýylyň 18-nji aprelinde Döwletmämmet Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri institutynyň binasynda aşakdaky tertipde geçirilýär:

- I tapgyrda iň ýokary netije görkezen 25 okuwçy olimpiadanyň II tapgyryna gatnaşmaga hukuk gazanýar;
- II tapgyr 2025-nji ýylyň 18-nji aprelinde sagat 10:00-da institutyň Sanly bilim portalynda "Türkmen dili we edebiýat" dersleri boýunça test görnüşinde geçirilýär;
- gatnaşyjy türkmen dilinde sözleýşiň okamak, diňlemek we düşünmek görnüşleri arkaly türkmen diliniň ähli bölümleri boýunça 10 ýumuşdan ybarat bolan testi ýerine ýetirmeli. Onuň üçin 90 minut wagt berilýär;
- gatnaşyjy testi özbaşdak ýerine ýetirmeli;
- her bir gatnaşyja testi geçmek üçin bir gezek mümkinçilik berilýär;
- testi geçmegiň netijesinde gazanylan ballar Olimpiadanyň I we II tapgyrynyň jeminiň esasynda awtomatik usulda hasaplanylýar.

VII. Ýeňijileri yglan etmek we sylaglamak

7.1. Guramaçylyk topary II tapgyryň netijeleri boýunça Olimpiadanyň ýeňijilerini kesgitleýär.

7.2. Olimpiadanyň ýeňijileri Döwletmämmet Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri institutynyň Diplomy we ýadygärlik sowgatlar, olary taýýarlan mugallymlar institutyň Hormat haty bilen sylaglanýar hem-de olaryň sanawy institutyň resmi internet saýtynda yglan edilýär.

Habarlaşmak üçin: **olimp.turkmendili@gmail.com**

Gurbangül Myradowa: +99365611278

Scanned with CamScanner

Türkmenistanyň umumybilim berýän orta mekdepleriniň XI-XII synp okuwçylarynyň arasynda "Türkmen dili we edebiýat" dersi boýunça I olimpiada

Gatnaşyjyny hasaba alyş maglumaty

T/b	Okuwçynyň familiýasy, ady we atasynyň ady	Doglan güni, aýy, ýyly	Bilim alýan orta mekdebiniň salgysy			Okaýan synpy	Okuwçyny olimpiada taýýarlaýan mugallymyň familiýasy, ady we atasynyň ady	Işleýän ýeri we wezipesi	Okuwçynyň telefon belgisi	Mugallymyň telefon belgisi
			Welaýat	Etrap/ şäher	Mekdep belgisi					
1.	Ataýew Ata Ataýewiç	01.01.2007	Ahal	Tejen	22	12	Meredow Meret Meredowiç	22-nji orta mekdebiniň türkmen dili we edebiýat mugallymy	+99365010101	+99365020202
2.										
3.										
4.										
5.										
Mekdebiň elektron poçtasynyň salgysy: ____________________										

Bellik:

1) Gatnaşyjynyň hasaba alyş maglumaty 01.03.2025ý. senede sagat 18:00-a çenli kabul edilýär, maglumat olimp.turkmendili@gmail.com salga ugradylmaly.

2) Hasaba alyş Olimpiadanyň institutyň resmi saýtyndan datmddi.edu.tm yglan edilen gününden başlanýar.

Scanned with CamScanner

2-nji goşundy

Türkmenistanyň umumybilim berýän orta mekdepleriniň XI-XII synp okuwçylarynyň arasynda "Türkmen dili we edebiýat" dersi boýunça I olimpiada

I tapgyrda "Türkmen dili we edebiýat" dersinden ýazylýan düzmeden edilýän talaplar

1. 2025-nji ýylyň 3-nji martynda sagat 14:00-da Döwletmämmet Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri institutynyň resmi internet saýtynda **datmddi.edu.tm** düzmäniň temasy yglan edilýär.
2. Her bir gatnaşyjy berlen tema boýunça düzme ýazmaly.
3. Düzme her bir gatnaşyjy tarapyndan özbaşdak ýazylmaly.
4. Düzme öň hiç ýerde çap edilmedik we hiç ýerden göçürilmedik bolmaly; emeli aňyň mümkinçiliklerinden peýdalanmaly däl; başga awtorlaryň işlerinden ulanylan bolsa, salgylanmalar bilen bellenmeli.
5. Düzmäniň söz sany **250** sözden az we **350** sözden köp bolmaly däl (düzmäniň ady söz sanyna girmeýär).
6. Düzme Times New Roman şriftde, 14 pt ölçegde ýazylmaly, sahypanyň inine deňleşdirilmeli we **.doc, .docx** görnüşde ýatda saklanylmaly.
7. Faýlyň ady gatnaşyjynyň hasaba alnyş belgisi we familiýasy (1001_Amanow) görnüşinde ýatda saklanmaly.
8. Düzme ýazmak we ony Guramaçylyk toparynyň garamagyna ugratmak üçin gatnaşyja 180 minut (3 sagat) wagt berilýär.
9. Düzme mazmuny, pikiriň beýan edilişiniň yzygiderliligi, türkmen edebi diliniň ýazuw kadalarynyň berjaý edilişi boýunça bahalandyrylýar.

Düzme 2025-nji ýylyň 3-nji martynda sagat 17:00-a çenli Guramaçylyk toparynyň garamagyna **olimp.turkmendili@gmail.com** elektron salga ugradylmaly;

10. Görkezilen wagtdan gijä galan ýa-da berlen şertlere laýyk gelmeýän işler bäsleşige goýberilmeýär.

Scanned with CamScanner

Bäsleşikde hödürlenjek barlagnamalary düzmek üçin peýdalanylan edebiýatlar

1. Serdar Berdimuhamedow. Magtymguly – dünýäniň akyldary. – Aşgabat: TDNG, 2024.
2. Serdar Berdimuhamedow. Änew – müňýyllyklardan gözbaş alýan medeniýet. – Aşgabat: TDNG, 2024.
3. Serdar Berdimuhamedow. Ýaşlar – Watanyň daýanjy. – Aşgabat: TDNG, 2023.
4. Gurbanguly Berdimuhamedow. Hakyda göwheri. – Aşgabat: TDNG, 2024.
5. Gurbanguly Berdimuhamedow. Ömrümiň manysynyň dowamaty. – Aşgabat: TDNG, 2023.
6. Gurbanguly Berdimuhamedow. Ömrümiň manysy. – Aşgabat: TDNG, 2022.
7. Gurbanguly Berdimuhamedow. Türkmeniň döwletlilik ýörelgesi. – Aşgabat: TDNG, 2020.
8. Türkmen diliniň düşündirişli sözlügi. – Aşgabat: TDNG, 2016.
9. Türkmenistanyň umumybilim berýän orta mekdepleriniň (6 ýaşly) türkmen dili we edebiýat dersleri boýunça okuw kitaplary.

Scanned with CamScanner